

Sz szakmaközi egyeztetés az iskolai erőszakról

■ 2008. ÁPRILIS 14.

A megbeszélés összehívására azért került sor, mert az iskolai erőszak történetek médiabeli megjelenése, illetve az érintett iskolák reakciója megerősítette azt a meggyőződést, hogy szakma- és intézményközi, összehangolt álláspontra és tervre van szükség a megelőzés és az eredményes beavatkozás, segítségnyújtás céljából. A találkozót kezdeményező civilszervezetek - a Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület és az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat - célja az volt, hogy felhívják a figyelmet az alternatív konfliktuskezelési technikák használatának lehetőségére és szükségességére ezekben az esetekben is.

A nemzetközi tapasztalatok már bizonyították, hogy az iskolai erőszak elleni fellépésnek, az agresszió visszaszorításának az együttműködés kialakítása, a konfliktuskezelés és az alternatív vitarendezés a leghatásosabb, legeredményesebb formája. Számos országban alkalmazzák sikerrel, több, más típusú konfliktuskezelési eljárás mellett. Sorra indulnak programok a tanárok, szociális munkások, iskolapszichológusok, szülők, laikus segítők felkészítésére, a kortárs mediáció bevezetésére, a resztoratív technikák alkalmazására az iskolákban. (Hollandia, Egyesült Királyság, Portugália, Ausztria, Szlovénia, Hollandia sőt Törökország, Moldávia alkalmazza sikerrel az ADR¹ módszereit, ahogy Új-Zélandon, Ausztráliában, az USA-ban, Kanadában is.)

Az Európai Charta a Demokratikus és Erőszakmentes Iskoláért, Európa Tanács, Strasbourg, 2004, ugyancsak kiemelten kezeli az alternatív vitarendezést mint kívánatos és hatékony módszert.

A szűk szakmán belül, az alternatív vitarendezési eljárásokkal foglalkozó szakemberek között már korábban is erős szakmai konszenzus alakult ki az ADR eljárási módszereinek, bevezetésének, alkalmazásának fontosságáról, s ezt a napi gyakorlat is igazolja, egyedi esetek, de további együtt gondolkodást igényel a pedagógus szakmával való egyeztetés és az ágazatközi gondolkodás.

A szemléletváltozás, módszerváltás első lépcsője az alternatív technikák, módszerek megismertetése, majd a gyakorlat kialakítása, begyakorlása mentorok segítségével, a rendszeres szupervízió és a finanszírozás megoldása.

A fórum tagjainak javaslatai a döntéshozók, jogalkalmazók, szakemberek és a szakpolitikák számára:

– Az iskolai erőszak megelőzése, kezelése, csökkentése, a viták, konfliktusok hatékony feloldásának igénye a kormányzat és a szakpolitikák, szakemberek részéről következetes elköteleződést igényel, amely valamennyi érintett számára hangsúlyozza az okok feltárásának és megoldásának az igényét a jelenések háritása, „kezelése” helyett

– Alternatív vitarendezési módszerek alkalmazásának szükségességét, előtérbe helyezését.

– Az ágazatközi szoros szakmai együttműködés elengedhetetlen a feladat végrehajtása érdekében.

– Az alternatív vitarendezéssel kapcsolatos már meglévő jogszabályok, törvények összehangolása szükséges, a már elfogadott jogszabályoknak érvényt kell szerezni, alkalmazni kell őket. Ehhez a szükséges feltételek megteremtésére van szükség (végrehajtási rendelet, finanszírozás, ismeretterjesztés, szakembereképzés, tevékenység kiterjesztése, mérés, értékelés)

– Ki kell dolgozni, illetve tovább kell fejleszteni a megfelelő szabályozást

– Gondoskodni kell a megfelelő intézményi háttér létrehozásáról és működtetéséről

– A jogkövető magatartást a fenntartóktól és az intézményektől, szakemberektől is meg kell követelni.

– A koragyermekkori fejlődés biztosítására és a korai beavatkozásra nagy figyelmet kell fordítani, mert a problémák nem csak a középfokú oktatás idején keletkeznek, csupán ebben az időszakban mutatkoznak meg nagy számban.

– A közvéleményt tájékoztatni kell a gyerekekkel, iskolával, szülővel kapcsolatos és jogszabályokban megjelenő jogokról, kötelezettségekről.

– A közvéleményt, az érintetteket meg kell ismertetni az alternatív konfliktuskezelés előnyeivel, érdekeltté kell tenni őket ezek igénybevételére minden típusú vita esetén.

■ A „SZAKMA” SZÁMÁRA MEGFOGALMAZOTT FELADATOK:

– A különböző szakmák képviselőinek (gyermekjóléti szakemberek, pszichológusok, pedagógusok, jogalkalmazók, stb.) szoros együttműködésére van szükség.

– A szakmai szervezeteknek fel kell tárniuk, meg kell fogalmazniuk a jelenségeket kiváltó okokat, előzményeket.

– Fontos feladat a kutatások, hatásvizsgálatok eredményeinek felhasználásával **hosszú távú programok kidolgozása**, a különböző konfliktuskezelési technikák beépítése a gyakorlatba.

– Sürgető szükség van arra, hogy a **főiskolákon és egyetemeken oktassák** az alternatív technikákat, és jelenjen meg a gyermeki jogokon, a gyerekek fejlődési szükségletein alapuló ismeretek, készségek jó színvonalú, egységes szellemiségű (hiteles szakirodalmon alapuló) tanítása.

– E programok széles körben (fenntartók, intézmények, pedagógusok, szülők) való megismertetése elengedhetetlen a program sikeréhez. Mindehhez meg kell nyerni a média szereplőit is.

¹ Alternative Dispute Resolution (alternatív vitarendezés – a szerk.)